

прийнятному вигляді, необхідно запровадити принципи заповнення бази на письмовій основі і провести навчання всіх, хто буде заносити додаткові знання. По-третє, треба сформулювати нові принципи діяльності компанії і провести відповідне навчання співробітників. По-четверте, слід створити мережу аналітичних агентів безперервного пошуку аналізу інформації. По-п'яте, необхідно вжити заходів щодо капіталізації накопичених і обновлюваних знань персоналу компанії. По-шосте, розроблена компанією система управління знаннями повинна бути інтегрованою з іншими системами підтримки бізнесу компанії, щоб мати можливість автоматизувати перетворення даних в інформацію і навіть у знання.

Створюючи інформаційну систему підприємства, слід подбати як про більш раціональну організацію інформаційних потоків, так і про істотне підвищення їхньої інтенсивності, тобто прискорення передачі й обробки інформації, що надходить від її джерела до споживача. Підвищення ефективності використання інформаційних систем досягається на основі забезпечення наскрізної структурної сумісності інформаційних систем.

Цілком вірогідно, що незаконне маніпулювання інформацією може призвести до величезних збитків. Проблема безпеки інформації ускладнюється у зв'язку з розвитком та

розширенням мереж EOM. Розподілені системи і системи з віддаленим доступом висунули на перший план питання захисту інформації, що обробляється та передається.

Необхідною умовою використання національної інформаційної мережі є захист інформації, розміщеної в ній. Безпека інформаційної мережі Інтернет є груповим завданням, його реалізація повинна забезпечуватися спільними зусиллями. Відкрите обговорення проблем безпеки інформації, що виникають в окремих системах, є частиною самої проблеми безпеки. Необхідно обговорювати й досліджувати ці проблеми, знаходити рішення й інформувати державні заклади, міжнародні організації.

Література

1. <http://www.sdip.gov.ua/ukr/about/integration/list3012/?print=yes> – сайт Державного департаменту інтелектуальної власності України.
2. Жданов Б. Как защититься от инсайдера / Б. Жданов // Директор информационной службы. – 2007. – №3. – С. 18.
3. <http://www.symantec.com/endpointsecurity> – сайт антивирусного продукту Symantec.
4. http://www.content-filtering.ru/catalog.asp?ob_no=1660 – інформаційно-аналітичний ресурс «Ваш личный Интернет».

О.А. БУЖИН,

д.е.н., Кременчуцький університет економіки, інформаційних технологій і управління

Управління птахівничими господарствами: формалізація собівартості яєць репродуктивного стада з урахуванням амортизації птиці

У роботі приведено формалізацію єдиного із можливих підходів визначення собівартості інкубаційних яєць репродуктивного стада з урахуванням амортизації птиці.

Ключові слова: птахівничі господарства, собівартість яєць, інкубаційні яйця, репродуктивне стадо, амортизація птиці.

В работе приведена формализация единственного из возможных подходов определения себестоимости инкубационных яиц репродуктивного стада с учетом амортизации птицы.

Ключевые слова: птицеводческие хозяйства, себестоимость яиц, инкубационные яйца, репродуктивное стадо, амортизация птицы.

Постановка проблеми. Удосконалення неефективних рішень як на рівні підприємства, так і підрозділів можливе за єдиного рішення – найбільш повному врахуванні економіч-

них інтересів самостійних товаровиробників, коли основним механізмом управління на внутрішньогосподарському рівні буде економічний [1]. Виходячи з методу цільового ціноутворення спочатку визначають ціну, а потім встановлюють граничну собівартість «конструюванням вартості» [2]. Суть і призначення управлінського обліку – «виробництво» інформації для здійснення ефективного управління [3]. Витрати виступають як нижча ціна, які поряд із вивченням співвідношення попиту і пропозиції також потребують ґрунтового дослідження [4, с. 65]. Удосконалення системи управління шляхом удосконалення системного аналізу потребують і господарства, зайняті виробництвом продукції птахівництва. Собівартість продукції птахівництва є відображенням витратного механізму і конкурентоспроможності, яка є її функцією.

На другій позиції за обсягами виробництва інтегральної продукції знаходиться птахівництво [5]. У нашій країні в деякій мірі збереглася як міжгосподарська спеціалізація по за-

безпеченню птахівничих господарств інкубаційними яйцями – це одиничні племінні заводи, репродуктори першого і другого порядків. У деякій мірі збереглася внутрішньогосподарська спеціалізація, коли для забезпечення комплектації промислового стада у господарстві можуть бути як батьківське, так і прабатьківське стадо, що аналогічно репродукторам другого і першого порядків. Вартість птиці, яка використовується в господарствах різних рівнів репродукції, зростає від репродуктора другого порядку до репродуктора першого порядку і племінного заводу. Собівартість яєць у птахівничих господарствах і птахівничих підрозділах різного репродуктивного спрямування також буде різною. На світовому ринку вартість курчати батьківських форм в 10 разів, а вартість курчати прабатьківських форм у 60 разів більша вартості курчат, що ідуть на вирощування ремонтного молодняка, який у подальшому використовується для комплектації промислового стада курей–несучок [4, с. 446]. Для оцінки продуктивної і спадкової якості птиці необхідно підходити з позиції причинно–наслідкового зв'язку, спадковості, мінливості, еволюційного розвитку. Все це направлено на досягнення певних результатів в економічній площині – економічно–фінансова результативність та рентабельність виробництва різних видів продукції птахівництва. Одночасно з удосконаленням виробництва через більш нові використання генетично–фізіологічного потенціалу необхідно удосконалювати, адаптувати до вимог часу, і обліково–аналітично–планову систему. Ми вважаємо, що одним із таких першочергових завдань є пристосування амортизації птиці до вимог сьогодення. Це дасть можливість мати більш повне уявлення про собівартість і її структуру, як одного з основного ціноутворюючого чинника, і мати уявлення про фактичний і прогнозований рівень витрат, що, у свою чергу, буде одним із підходів у вирішенні проблеми адекватного управління витратами при виробництві різних видів конкурентоспроможної продукції птахівництва.

У птахівничих господарствах різного рівня репродукції та у виробничих підрозділах різного репродуктивного рівня птахівничих господарств можна підійти до визначення собівартості інкубаційних яєць через удосконалення існуючої схеми калькулювання. Таким удосконаленням може стати привнесення у структуру собівартості яєць статті «амортизація птиці».

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Трансформація економіки України в напрямі повнішого застосування принципів і виконання вимог ринку спрямована на забезпечення обґрунтованого відтворення засобів життєдіяльності людини. Вона охопила всі сфери економічного життя підприємницьких структур, включаючи інвестиційний його аспект. Разом із тим реалізація заходів щодо повнішого застосування ринкових принципів показала, що проблема управління інвестиціями в основний капітал, бухгалтерського відтворення основних засобів, їх захисту та амортизації розв'язуються незадовільно [6]. Пропонується класифікацію основних засобів у тваринництві удосконалювати

як через змістовне розширення, так і за рахунок конкретизації, через введення видової класифікації. При амортизації худоби використовувати за сутністю прямолінійний метод, що дасть можливість сільськогосподарським підприємствам точніше визначати суму нарахованої амортизації, яку можна спрямувати на відтворення основних засобів залежно від об'єкту обліку [7]. З метою удосконалення амортизаційної системи у сільському господарстві необхідно внести зміни і в план бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій стосовно відображення біологічних активів [8]. Амортизаційні відрахування мають економічне значення в господарській діяльності як внутрішнє джерело інвестицій, першочергового внутрішньогосподарського використання [9]. Затиснуті у межі стандартів методичних рекомендацій, керівники і спеціалісти сільськогосподарських підприємств не завжди мають можливості й бажання проявити ініціативу щодо пошуку альтернативних підходів об'єктивного та оперативного проведення амортизаційних відрахувань. Поряд з ініціативністю з підходом як до класифікації, так і до амортизаційних відрахувань у тваринництві необхідно відпрацювати і загальноприйняті методи [10].

Собівартість інкубаційних яєць, як один із узагальнюючих показників, при використанні для різних видів аналізу, необхідно деталізувати і доповнювати, а отже змінювати у бік удосконалення свою структуру. Таким деталізованим доповненням можна вважати перенесення амортизації репродуктивних курей на отримані від них інкубаційні яйця [11].

Мета статті. Враховуючи вищезгадане, ми поставили перед собою завдання показати у своїй роботі формалізацію одного із можливих підходів у визначенні собівартості інкубаційних яєць репродуктивного стада з урахуванням амортизації птиці.

Виклад основного матеріалу. Для кожного підприємства важливо знати його фінансовий стан у плановий період, виходячи з передбачуваних витрат та кон'юнктури ринку на ті види продукції, які воно виробляє і реалізує [12, с. 462], а реальним індикатором ефективності діяльності підприємства і роботи менеджменту виступає співставлення ціни товару з існуючими витратами [4, с. 65]. Виробництво продукції тваринництва ґрунтується на використанні безпосереднього людського капіталу і різних форм опосередкованого людського капіталу. На залучення різних категорій людського капіталу у виробничо–технологічне виготовлення певного виду продукту тваринного походження виробник несе певні витрати, які у залежності від системи участі у процесі виготовлення та у загальному процесі виробництва поділяються на умовно–постійні та умовно–перемінні і є передумовою економічної діяльності. В умовах постійно існуючої жорсткої економічної конкуренції натуральне і грошове наповнення витратного механізму є однією з невідкладних основ економічної результативності і економічної ефективності та одним із провідних факторів функціонального забез-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

печення конкурентоспроможності. Одним із ґрунтовних факторів забезпечення конкурентоспроможності продукції тваринництва є зниження її собівартості. Зниження собівартості продукції тваринництва можливе за умови скорочення витрат на кожний із елементів її структури, що можна досягти за рахунок зростання продуктивності сільськогосподарських тварин, впровадження прогресивних технологій, удосконалення організації виробництва. Скорочення витрат по кожній із витратних статей призведе до зниження індивідуальної собівартості продукції тваринництва, що матиме позитивний вплив, на рівні із підвищенням конкурентоспроможності, на економічну результативність та економічну ефективність. Створення системи управління породженої закономірності реалізації ринкових принципів господарювання, яка була б здатна вивести економіку АПК на шлях ефективного розвитку і забезпечити розв'язання економічних та соціальних проблем, потребує реалізації її аналітичної функції й можливостей оперативного економічного аналізу, який є важливим засобом економічної поведінки суб'єктів, свідомого впливу на досліджувані об'єкти з метою надання їм визначеної спрямованості та одержання бажаних результатів. Особливо велике значення має оперативний економічний аналіз і використання його результатів у тих галузях виробництва, де на досягнення визначеної мети впливають природно-кліматичні та інші стохастичні фактори, тобто де процес прийняття рішень пов'язаний з об'єктивним ризиком. Насамперед це стосується рослинництва і тваринництва, де питання забезпечення своєчасних, точних, науково обґрунтованих економічних оцінок й оперативного впливу особливо важливі через специфічні, тільки їм притаманні особливості перебігу процесів відтворення. При проведенні аналізу необхідно керуватись усім комплексом нормативно-правових актів щодо підприємств і підприємства, що забезпечують стабільні результати. У цьому зв'язку слід визначитися із системою показників, які найповніше характеризують фінансовий стан підприємства [13]. А до цього неможливо підійти, не деталізувавши витратний механізм контролю за видами витрат через удосконалення структуризації собівартості продукції тваринництва. Впровадження нових принципів господарювання на основі ринкових відносин, розвиток ділової ініціативи і підприємництва потребують докорінної перебудови управлінських функцій сільськогосподарської галузі, у тому числі облікових [14]. Управління розміром амортизації дасть можливість підприємству здійснювати інвестиції в основний капітал за рахунок коштів власних амортизаційних фондів, а також ефективно регулювати рівень собівартості продукції [15].

Для цього пропонуємо при калькулюванні собівартості інкубаційних яєць до її структури ввести статтю «амортизація птиці», а суму щомісячних амортизаційних відрахувань ділити на відповідну кількість інкубаційних яєць. Яйця не придатні для інкубації можна оцінювати згідно з пунктом 9.17 Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулюван-

ня собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств [16], де сказано, що яйця батьківського стада птиці не придатні для інкубації, оцінюються за собівартістю яєць промислового стада, а за його відсутності – за реалізаційними цінами.

Пропонуємо розрахунки з витрат як на інкубаційні яйця, так і ті яйця, що не придатні для інкубації, проводити диференційовано за розробленими нами формулами 1–7. Собівартість інкубаційних яєць визначаємо за формулою 1:

$$C_{ія} = \frac{B_{ія} + A_n}{K_{ія}}, \quad (1)$$

де $C_{ія}$ – собівартість інкубаційних яєць;

A_n – сума амортизаційних відрахувань на все поголів'я птиці;

$K_{ія}$ – кількість інкубаційних яєць;

$B_{ія}$ – витрати на виробництво інкубаційних яєць, які знаходимо за формулою 2:

$$B_{ія} = B_{я} - B_{ня}, \quad (2)$$

де $B_{я}$ – витрати на виробництво всієї кількості яєць;

$B_{ня}$ – витрати на виробництво непридатних до інкубації яєць, які визначаємо за формулою 3:

$$B_{ня} = C_{я} \times (K_{вя} - K_{ія}), \quad (3)$$

де $K_{вя}$ – кількість всіх вироблених яєць;

$C_{я}$ – собівартість загальної кількості яєць, яку обчислюємо за формулою 4:

$$C_{я} = \frac{B_n}{K_{вя}}, \quad (4)$$

де B_n – витрати на утримання несучок, які знаходимо за формулою 5:

$$B_n = B_n - B_c, \quad (5)$$

де B_n – витрати, пов'язані з утриманням птиці;

B_c – витрати, пов'язані з утриманням птахів-самців, які визначаємо за формулою 6:

$$B_c = \frac{B_n \cdot K_{Кс}}{K_{Кп}}, \quad (6)$$

де $K_{Кс}$ – кількість кормів, використана для годівлі птахів-самців;

$K_{Кп}$ – кількість кормів, використана для годівлі усього розрахункового поголів'я репродуктивного стада.

Витрати на утримання несучок можна також обчислити за формулою 7:

$$B_n = \frac{B_n \cdot K_{Кн}}{K_{Кп}}, \quad (7)$$

де $K_{Кн}$ – кількість кормів, використана для годівлі несучок;

Висновки

Внесення змін до схеми калькулювання собівартості яєць репродуктивного стада, через визначення собівартості яєць

непридатних для інкубації, а також разом із цим конкретизація витрат понесених на отримання інкубаційних яєць і віднесення на них амортизаційних витрат, через введення статті «амортизація птиці», дає більш об'єктивне, виходячи з певного часового інтервалу, уявлення про стан витратного механізму. Це, у свою чергу, дасть можливість, виходячи з оперативного аналізу, своєчасно приймати адекватні рішення як в питаннях господарської діяльності, так і у ціновій політиці підприємства. Запропонований варіант визначення собівартості інкубаційних яєць і яєць, непридатних для інкубації репродуктивного стада, може мати й інші методи обчислення, враховуючи технологічно-господарські та організаційні особливості ведення виробничої діяльності птахівничих підприємств та їх птахівничих підрозділів.

Література

1. Амбросов В.Я. Реформування внутрігосподарського управління / В.Я. Амбросов // Вісник аграрної науки. – 2003. – №9. – С. 67–69.
2. Голов С. Концепції амортизації та їх вплив на облік і управління в сучасних умовах / С. Голов // Бух. облік і аудит. – 2004. – №8. – С. 9–15.
3. Нападівська Л. Управлінський облік: суть, значення та рекомендації щодо його використання в практичній діяльності вітчизняних підприємств / Л. Нападівська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – №8–9. – С. 50–62.
4. Ярошенко Ф.О. Птахівництво України: стан, проблеми і перспективи розвитку / Ф.О. Ярошенко; наук. ред. Б. Панасик. – К.: Аграрна наука, 2004. – 506 с.
5. Бужин О.А. Продукція тваринництва у системі продовольчої безпеки України / О.А. Бужин // Регіональна економіка. – 2007. – №3 – С. 136–144.
6. Кірейцев Г.Г. Формування нової системи амортизації в Україні / Г.Г. Кірейцев // Облік і фінанси АПК. – 2004. – №1. – С. 23–30.

7. Михайлов А.М. Амортизаційна політика сільськогосподарських підприємств / А.М. Михайлов // Облік і фінанси АПК. – 2004. – №2. – С. 67–70.

8. Мельничук Б.В. Впровадження положення (стандарту) з сільського господарства в Україні / Б.В. Мельничук // Облік і фінанси АПК. – 2004. – №2. – С. 29–33.

9. Чумаченко М. Амортизаційні відрахування – суттєве джерело фінансування інвестицій підприємства / М. Чумаченко // Бух. облік і аудит. – 2004. – №8. – С. 6–8.

10. Бондар О. Проблеми визнання основних засобів у бухгалтерському та податковому обліку / О. Бондар // Бух. облік і аудит. – 2004. – №4. – С. 23–27.

11. Бужин О.А. Собівартість яєць курей репродуктивного стада / О.А. Бужин // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць: в 4 т. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2005. – Т. II, вип. 210. – С. 377–383.

12. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: підручник / В.Г. Андрійчук. – К.: ІЗМН, 1996. – 512 с.

13. Козак В.Г. Удосконалення систем інформаційного забезпечення економічного аналізу / В.Г. Козак // Економіка АПК. – 2005. – №1. – С. 66–70.

14. Правдюк Н.Л. Проблеми удосконалення фінансового обліку в сільському господарстві / Н.Л. Правдюк // Економіка АПК. – 2004. – №8. – С. 104–108.

15. Фесан Н.В. Роль амортизації у підвищенні фінансового забезпечення підприємства / Н.В. Фесан // Матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. «Фінансово-економічні проблеми розвитку регіонів України». – Т. II. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С. 189–192.

16. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: затв. наказом М-ва аграрної політики України від 18.05.2001 р. №132 // Баланс Агро – всеукраїнська бухгалтерська газета. – 2001. – №6 (30). – С. 1–28.

В.В. ОБЧАРУК,
аспірант, НУ «Львівська політехніка»

Економічна оцінка якості продукції деревообробки

Розглянуто поняття конкурентоспроможності регіону, досліджено взаємозв'язок між конкурентоспроможністю та якістю продукції. Узагальнено методи економічної оцінки якості продукції деревообробки, визначено їхні переваги та недоліки. Для оцінки якості продукції деревообробки рекомендовано застосовувати комбінований кваліметричний метод.

Ключові слова: конкурентоспроможність регіону, лісопромислове виробництво, якість продукції деревообробки, комбінований кваліметричний метод.

Рассмотрено понятие конкурентоспособности региона, исследована взаимосвязь между конкурентоспособностью и качеством продукции. Обобщены методы экономической оценки качества продукции деревообработки, определены их преимущества и недостатки. Для оценки качества продукции деревообработки рекомендуется применять комбинированный кваліметрический метод.

Ключевые слова: конкурентоспособность региона, лесопромышленное производство, качество продукции деревообработки, комбинированный кваліметрический метод.